

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

ADMINISTRACIÓ DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA

CONSELLERIA DE MEDI AMBIENT, AGRICULTURA I PESCA

13357*Acord del Ple de la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears sobre l'explotació i projecte de restauració "L'Estoret", TM Felanitx (55A/2016)*

En relació amb l'assumpte de referència, i en el tràmit de consulta preceptiva a l'òrgan ambiental de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears d'acord a l'establert a l'article 41.3 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental, es publica l'Acord del Ple de la CMAIB, en sessió de 27 d'octubre de 2016,

"DECLARACIÓ D'IMPACTE AMBIENTAL

El projecte objecte del present informe està inclòs a la lletra a "Pedreres: restauració i/o extracció" del Grup 2 "Indústria extractiva" de l'annex I de la Llei 11/2006, de 14 de setembre, d'Avaluacions d'Impacte Ambiental i Avaluacions Ambientals Estratègiques a les Illes Balears (BOIB núm. 133 de 21 de setembre de 2006). Per la qual cosa, està sotmesa a avaluació d'impacte ambiental ordinària, segons el que determina la lletra c del punt 1 de l'apartat tercer de la Circular del conseller de Medi Ambient, Agricultura i Pesca sobre tramitació d'avaluacions ambientals de 4 de novembre de 2015, relativa a la unificació de criteris interpretatius sobre l'aplicació de la Llei 11/2006, després de l'entrada en vigor de la Llei 21/2013 de 9 de desembre, d'avaluació ambiental (BOE núm. 296 d'11 de desembre de 2013).

Per altre part, segons el que estableix l'art. 12 del Decret 61/1999, de 28 de maig, d'aprovació definitiva de la Revisió del Pla Director Sectorial de Pedreres, la CMAIB s'ha de pronunciar en relació a l'avaluació ambiental del pla de restauració.

Amb caràcter previ a la seva autorització administrativa, procedeix formular la seva declaració d'impacte ambiental, d'acord amb l'art. 41 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluacions ambientals.

1. Antecedents

L'empresa Ladrilleries Mallorca S.A. és titular de la Concessió Directa d'Explotació denominada L'Estoret per a aprofitament d'argila; el material extret es transporta íntegrament a la fàbrica de material ceràmic per a la construcció, que l'empresa té a Felanitx.

La pedrera va ser incorporada a l'Annex 2 del PDS de Pedreres mitjançant Resolució del director general de Qualitat Ambiental i Litoral de 23 de novembre de 2005.

2. Informació del projecte

El promotor del projecte és Ladrilleries Mallorca S.A. i l'òrgan substantiu competent per a l'autorització del projecte és la Direcció General de Política Industrial.

L'objecte del projecte és l'explotació i restauració de la pedrera L'Estoret (núm. 2243) que s'ubica al polígon 55, parcel·les 118, 119, 120, 121 i 127 del terme municipal de Felanitx.

Projecte d'explotació

La totalitat de l'extensió de la zona minera és de 5'34 ha. amb unes reserves de 568.720 m³; essent la densitat actual de 2 t/m³, s'obtenen unes reserves de 1.137.440 t.

La producció anual depèn de la demanda de material ceràmic de construcció, que a llarg termini és molt variable; segons l'evolució del consum dels darrers 20 anys, es pot estimar una producció anual mitjana de 50.000 tones d'argila.

La duració prevista de l'activitat extractiva és de 22'8 anys (amb una producció anual de 50.000 t i unes reserves de 1.137.440 t); el temps necessari per a la finalització de la restauració s'estima en 8 anys.

El mètode d'aprofitament serà a cel obert i per bancs descendents en forma de tall; l'extracció es realitza per mitjans mecànics i la càrrega amb retroexcavadora que el dur a la fàbrica. En la pròpia explotació no hi ha cap tipus de tractament.

Degut a les característiques del material, l'extracció tan sols es pot efectuar en èpoques seques; la campanya extractiva té una duració de sis

mesos (abril a setembre, aproximadament), la resta de l'any es duen a terme treballs de manteniment exclusivament.

L'altura del banc de producció és de 10 m i el talús de l'explotació de 35°. El mètode de recuperació utilitzat és el rebliment del forat amb aigua de pluja per generar una llacuna aprofitant que l'argila és impermeable; per tant, els bancs d'extracció són també bancs finals de restauració.

Restauració i explotació són activitats exactament coincidents; no obstant, s'haurà d'establir una vegetació adequada per a l'entorn de la llacuna i de ribera en les fases finals. Les pistes i accessos als fronts seran provisionals i desapareixeran amb la restauració.

La terra vegetal que cobreix el jaciment s'estima entre 0'5-1 m, depenent de les zones d'explotació.

Projecte de restauració

Consisteix en la formació d'una llacuna amb aigua de pluja i d'escorrentia superficial; per dur-la a terme s'han de desenvolupar les fases d'aprofitament que així es converteixen en fases de restauració. Aquestes fases d'aprofitament-restauració seran 10; no obstant, si per qualsevol causa, s'hagués de paralitzar la producció, la restauració es pot realitzar en qualsevol moment.

3. Elements ambientals significatius de l'entorn del projecte

3.1. Diagnòstic territorial

El projecte s'ubica en un recinte d'unes 5'15 ha de superfície i un perímetre aproximat de 988 m, en una zona plana i en un entorn molt alterat: pedrera i sòls molt erosionats. En el costat oriental de la parcel·la hi ha una zona forestal, la resta del perímetre està rodejat per camps de cultiu.

Segons el PTM la pedrera s'ubica a SRG (Comú i Forestal) i està afectada per un APR d'incendis a la part sud-est. No es troba inclòs dins espais de la Xarxa Natura 2000.

La parcel·la es troba en una zona SRPMUN (Sòl Rústic Protegit Municipal), no obstant té un nivell d'antropització molt elevat; tota la parcel·la està afectada per una APR d'aqüífers municipal i, la part sud-est també és APR d'incendis municipal. No obstant, no existeix declaració de zona d'alt risc d'incendi.

La depressió formada per l'activitat extractiva ha donat lloc a una llacuna artificial.

La major part de la pedrera s'ubica sobre la massa d'aigua subterrània Sant Salvador (codi segons PHIB 18.19 M1), mentre que l'extrem oriental es situa sobre la massa Son Mesquida (codi PHIB 18.21 M3). No hi ha torrents, ni en la zona ni als seus voltants. El nivell de vulnerabilitat de l'aqüífer és moderat en la majoria de la superfície de la parcel·la, si bé en la part sud hi ha una àrea d'unes 0'56 ha on la vulnerabilitat és baixa. A l'entorn hi ha alguns sondejors amb potències superiors als 140 m d'argiles i margues, per la qual cosa existeix una protecció de l'aqüífer de 90 m de materials impermeables, ja que la major profunditat d'explotació a que s'arribarà segons el projecte serà de 50 m.

3.2. Diagnòstic ambiental

3.2.1. Vegetació

La superfície corresponent a l'actual explotació està extremadament alterada i pràcticament tota la vegetació està formada per flora ruderal, pròpia dels llocs amb aquestes característiques.

En el límit sud de la parcel·la, en principi exclòs de l'activitat, hi ha alguns exemplars aïllats de *Rhamnus alaternus*, espècie present en el Catàleg Balear amb la classificació d'especial protecció. A la zona estudiada no s'han observat hàbitats d'interès comunitari.

Cal esmentar la presència de vegetació aquàtica a la llacuna artificial, constituïda essencialment per macròfits submergits; no s'observen senyals d'eutrofització en la mateixa.

3.2.2. Fauna

Es va dur a terme un mostreig i cap de les espècies observades es troben protegides; el Bioatles tampoc recull cites d'espècies catalogades en la quadrícula 1x1 on es troba la pedrera ni als seus voltants.

No obstant, s'ha de considerar la possibilitat de que la llacuna artificial existent atregui puntualment ornitofauna procedent de la zona humida de Son Navata (situada a 1'61 km cap al Nord), si bé d'aquestes només s'observaren tres exemplars d'una espècie no catalogada (*Fulica atra*, Focha común).

3.2.3. Paisatge

La visibilitat de la pedrera des del nucli urbà de Felanitx, situat a 1'4 km de distància, es veu impedida per Sa Mola i els turons ubicats entre el nucli i la pedrera, així com per l'orografia plana dels voltants i pel propi disseny de l'explotació (el seu desenvolupament es dur a terme de forma perpendicular cap al subsòl); per la qual cosa la seva visibilitat més enllà dels seus llindars és molt reduïda, pràcticament nul·la.

4. Resum del procés d'avaluació

4.1. Actuacions prèvies

El promotor no va sol·licitar l'elaboració d'un document d'abast de l'estudi d'impacte ambiental.

4.2. Fase d'informació pública i consultes

El 12 de desembre de 2015 es va publicar en el BOIB núm. 181 la informació pública del projecte i l'estudi d'impacte ambiental: no es presentaren al·legacions.

L'òrgan substantiu també va sol·licitar consulta a les administracions següents:

*Departament de Medi Natural:

-Servei de Protecció d'Espècies.

-Servei de Planificació al Medi Natural.

-Servei de Gestió Forestal i Protecció del Sòl.

*Servei d'Estudis i Planificació de la Direcció General de Recursos Hídrics.

*Departament de Territori i Infraestructures del Consell de Mallorca.

*Ajuntament de Felanitx.

En la documentació presentada a la CMAIB hi consten els següents informes:

-Ajuntament de Felanitx (5 de febrer de 2016) que, en referència el contingut mínim de l'estudi d'impacte ambiental previst a l'art. 27 de la Llei 11/2006, indica:

"En general, l'estudi detalla de forma suficient els aspectes anteriors".

-Servei de Protecció d'Espècies (23 de febrer de 2016) que indica:

"Seria convenient incloure al Pla de Vigilància Ambiental la realització d'un seguiment ornitològic de l'ús que les espècies d'aus fan de la llacuna i de l'illa, així com determinar si l'illa és emprada en la reproducció.

Sentit de l'informe: FAVORABLE, amb la condició de crear un perímetre de vegetació pròpia de zones humides al voltants de la llacuna i l'illot, i amb la recomanació esmentada sobre el Pla de Vigilància i el seguiment de l'ús de l'illa per l'ornitofauna".

-Servei de Gestió Forestal i Protecció del Sòl (30 de març de 2016) que indica:

"Atès que les activitats no es troben a una zona grafiada com d'alt risc d'incendis forestals (ZAR), no existeix inconvenient al projecte. No obstant, pel que fa a la maquinària mòbil de càrrega i transport de les instal·lacions de la cantera, es compliran les mesures establertes a l'art. 8.2.c del Decret 125/2007, especialment pel que fa a les mesures conjunturals de prevenció durant l'època de perill d'incendis forestals."

5. Integració de l'avaluació

5.1. Alternatives

Les alternatives considerades són:

-Alternativa zero

-Alternativa 1: el Projecte d'Explotació considerat, proposant com a Projecte de Restauració el restabliment del perfil original del

terreny.

-Alternativa 2: el Projecte d'Explotació considerat, plantejant a la fase de restauració la creació d'una zona humida.

Es realitza un anàlisi dels impactes potencials derivats de cada una de les alternatives considerades i una ponderació dels mateixos, finalment es conclou que l'alternativa 2 és la que presenta, comparativament, un impacte potencial global més reduït.

5.2. Principals impactes de l'alternativa escollida i la seva correcció

Els principals impactes que es produeixen són:

-Paisatgístic, encara que les parcel·les es troben allunyades del nucli urbà i en una zona plana; a més, donat que el desenvolupament de l'activitat es dur a terme de forma perpendicular cap al subsòl, la seva visibilitat és pràcticament nul·la fora dels seus propis límits.

L'estudi d'impacte ambiental conté un Annex d'Incidència Paisatgística on es conclou que els impactes no són significatius; a més, les mesures ja contemplades en el Projecte i les proposades a l'estudi d'impacte ambiental contribueixen a reduir l'impacte visual.

-Contaminació atmosfèrica: es tracta d'una Activitat Potencialment Contaminadora de l'Atmosfera, segons el que preveu la Llei 34/2007 de qualitat de l'aire i protecció de l'atmosfera.

-Renous: l'estudi d'impacte ambiental conté un Estudi Acústic on es consideren que les operacions potencialment més susceptibles d'emetre renous o vibracions són:

- Fase d'explotació: extracció mecànica, funcionament de la maquinària i circulació de la maquinària/transport.

- Fase de restauració: operacions de sembra.

Es realitza un càlcul de les emissions acústiques i es conclou que, si es respecten les mesures legals i tècniques en relació amb les emissions acústiques de la maquinària i de les tasques inherents a l'activitat, la pressió acústica a que es veurà sotmesa l'entorn de la pedrera no excedirà de forma significativa a l'actualment autoritzada; a més s'ha de tenir en compte l'atenuació de les emissions acústiques que es produeix amb la distància i el disseny de l'explotació que afavoreix l'absorció per part de la pròpia pedrera de la pressió sonora, així com la dispersió de les emissions cap a l'atmosfera.

-Contaminació aquífers: les parcel·les on s'ubica l'activitat presenten Vulnerabilitat d'aquífer (moderada i baixa); no obstant, donat que el projecte preveu que la màxima profunditat d'explotació serà de 50 m, existirà una protecció de l'aquífer d'uns 90 m de materials impermeables (a l'entorn hi ha unes potències superiors als 140 m d'argiles i margues).

5.3. Seguiment ambiental

El PVA s'estableix com a garantia del correcte funcionament i adequació de les mesures correctores, protectores i compensatòries, i com a previsió davant possibles efectes no esperats.

6. Conclusions

Per tot l'anterior, es proposa formular la declaració d'impacte ambiental favorable a la realització del Projecte d'explotació i restauració de la pedrera L'Estoret (núm. 2243) que s'ubica al polígon 55, parcel·les 118, 119, 120, 121 i 127 del terme municipal de Felanitx, al concloure's que previsiblement no es produiran impactes adversos significatius, sempre que es compleixin les mesures següents:

1. Es compliran totes les mesures preventives i correctores proposades en l'estudi d'impacte ambiental.

2. Es compliran les mesures definides en l'informe del Servei de Protecció d'Espècies:

a. S'ha de crear un perímetre de vegetació pròpia de zones humides al voltants de la llacuna i l'illot.

b. Es recomana que al Pla de Vigilància Ambiental (PVA) s'inclougui la realització d'un seguiment ornitològic de l'ús que les espècies d'aus fan de la llacuna i de l'illa, així com determinar si l'illa és emprada en la reproducció.

3. Es complirà la mesura definida en l'informe del Servei de Gestió Forestal i Protecció del Sòl:

- Es compliran les mesures establertes a l'art. 8.2.c del Decret 125/2007, especialment pel que fa a les mesures conjunturals de prevenció durant l'època de perill d'incendis forestals.

4. El PVA ha d'incloure que, en tot moment, es realitzi un control per a evitar la colonització de la llacuna per plantes aquàtiques

al·lòctones invasores, especialment el Jacint d'aigua (*Eichhornia crassipes*), establint mesures d'eradicació.

5.S'han d'extremar les precaucions per tal d'evitar actuacions i abocaments incontrolats que puguin produir possible contaminació als aqüífers.

6.En els treballs de restauració de la pedrera, només es podran utilitzar els estèrils de la pròpia explotació, i materials terrígens i petris procedents d'excavacions realitzades d'acord amb la normativa urbanística, amb les oportunes llicències. En cas de que s'utilitzin residus de construcció i demolició (RCD) han de provenir de plantes de tractament autoritzades i ser totalment inerts.

7.La terra vegetal aportada haurà de tenir les característiques edàfiques apropiades per a la revegetació que se proposa i les espècies vegetals utilitzades seran autòctones, de baix requeriment hídric i semblants a les de l'entorn, sense perjudici del previst a la condició 2.a.

Es recorda que aquesta activitat està inclosa en el Catàleg d'Activitats Potencialment Contaminadores de l'Atmosfera per la qual cosa s'haurà de seguir el procediment previst a l'art. 13 de la Llei 34/2007 de qualitat de l'aire i contaminació atmosfèrica.”

Palma, 4 de novembre de 2016

El president de la CMAIB

Antoni Alorda Vilarrubias

